

EDUSKUNNAN VASTAUS 113/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle varhennettua vanhuuseläkettä ja osa-aikaeläkettä koskevien säännösten muuttamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä varhennettua vanhuuseläkettä ja osa-aikaeläkettä koskevien säännösten muuttamiseksi (HE 77/2012 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 19/2012 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain (395/2006) 12 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 momentti laissa 909/2010, ja
muutetaan 11 §, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 52 §:n 2 momentti ja 194 §,
sellaisina kuin niistä ovat 11 § osaksi laissa 634/2009, 13 §:n 1 momentti laissa 909/2010, 16 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 627/2009 ja 52 §:n 2 momentti laissa 634/2009, seuraavasti:

11 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta tai lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen. Vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksenä on, ettei työntekijä enää ole siinä työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle. Sen estämättä, mitä 8 §:n 3 momentissa ja edellä tässä momentissa säädetään, vakuutetun luottamustoimen jatkaminen ei estä aikaisem-

min päättäneiden työsuhteiden perusteella karttuneen vanhuuseläkkeen myöntämistä.

Jos työntekijä jää merimieseläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä ennen 63 vuoden ikää, hänellä on oikeus jäädä tämän lain mukaiselle vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain mukaisessa eläkeiässä. Tällöin tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muunnetaan vakuutusmatemaattisesti vastaamaan työntekijän eläkkeellesiirtymisikää. Tarkemmat säännökset eläkkeen määrän muuntamisesta ja muuntamisessa käytettävistä kertoimista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

13 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän ja lopettanut työn, jonka perusteella hän hakee vanhuuseläkettä. Lykätty vanhuuseläke alkaa eläkkeen hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta. Muu vanhuuseläke kuin lykätty vanhuuseläke voidaan myöntää myös takautuvasti, ei kuitenkaan ilman pätevää syytä pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kolmelta kuukaudelta.

16 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

Jos työntekijän ansiotulojen vähentyminen poikkeaa työajan lyhentymisestä sen vuoksi, että kokoaikaisen ansiotyön ansiotuloon on sisällynyt palkkaukseen kuuluvaa ylityökorvausta, sunnuntai-, yötyö- tai vuorolisää taikka muuta sellaista erityistä lisää tai korvausta, jota ei sisälly osa-aikatyöstä saatavaan ansiotuloon, tällainen lisä tai korvaus jätetään huomioon ottamatta 4 momentin 1 kohdassa säädetyn ansioiden ja työajan muutosta arvioitaessa. Osa-aikatyön työansioiden tulee kuitenkin olla 35—70 prosenttia työntekijän vakiintuneesta ansiosta.

52 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, kun hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi, jos työntekijä ei

ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä vanhuuseläkkeelle. Jos työntekijä tekee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitettun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 80 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

194 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada eläkelaitokselta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä talous- ja henkilöstöhallintoon ja yrityksen työeläkevakuutusmaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja sen muodosta sekä myönnetyn eläkkeen alkamis- ja päättymispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen työntekijän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 11 §:ää, 12 §:n 2 momenttia, 13 §:n 1 momenttia ja 52 §:n 2 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen työntekijän, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettun lisäpäiväoikeuden perusteella, oikeuteen jäädä varhennusvähennyksellä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä, sovelletaan 12 §:n 3 moment-

tia ja 13 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä työntekijällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain

voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

työntekijän eläkelain voimaanpanolain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 30 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 628/2009, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

30 §

Jos 1 momentissa tarkoitetun järjestelyn piiriin kuuluvan työntekijän eläkeikä on 62 vuotta, hänellä on oikeus saada myös työntekijän eläkelain mukainen vanhuuseläke 62 vuoden iässä. Jos vanhuuseläke alkaa 62 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta tai myöhemmin, mutta kuitenkin ennen 63 vuoden iän täyttämistä, vanhuuseläkettä vähennetään työntekijän

eläkelain 12 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2012, mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 8 §:n 3 momentti sekä 11 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 §:n 3 momentti laissa 911/2010, ja

muutetaan 8 §:n 4 momentti, 12 §, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 52 §:n 2 momentti ja 218 §,

sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentti laissa 911/2010, 16 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 629/2009 ja 52 §:n 2 momentti laissa 635/2009, seuraavasti:

8 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksenä on, ettei työntekijä enää ole siinä työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle.

12 §

Julkisten alojen alemman eläkeiän vaikutus eräissä tilanteissa

Jos työntekijä jää kunnallisen eläkelain tai valtion eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle ennen 63 vuoden ikää, hänellä on oikeus jäädä tämän lain mukaiselle vanhuuseläkkeelle kunnallisen eläkelain tai valtion eläkelain mukaisessa eläkeiässä edellyttäen, että viimeisen kunnallisen eläkelain tai valtion eläkelain mukaisen työ- tai virkasuhteen pätevyysvaatimuksena on ollut tämän lain mukaisen meripalvelun edellyttävä tutkinto tai tietty määrä tämän lain mukaisesta meripalvelusta. Tällöin tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muunnetaan vakuutusmatemaattisesti vastaamaan työntekijän eläkkeellesiirtymisikää. Tarkemmat säännökset eläkkeen määrän muuntamisesta ja muuntamisessa käytettävistä kertoimista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

13 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän ja lopettanut työn, jonka perusteella hän hakee vanhuuseläkettä. Lykätty vanhuuseläke alkaa eläkkeen hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta. Muu vanhuuseläke kuin lykätty vanhuuseläke voidaan myöntää myös takautuvasti, ei kuitenkaan ilman pätevää syytä pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kolmelta kuukaudelta.

16 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

Jos työntekijän ansiotulojen vähentyminen poikkeaa työajan lyhentymisestä sen vuoksi, että kokoaikaisen ansiotyön ansiotuloon on sisällynyt palkkaukseen kuuluvaa ylityökorvausta, sunnuntai-, yötyö- tai vuorolisää taikka muuta sellaista erityistä lisää tai korvausta, jota ei sisälly osa-aikatyöstä saatavaan ansiotuloon, tällainen lisää tai korvaus jätetään huomioon ottamatta 4 momentin 1 kohdassa säädetyn ansioiden ja työajan muutosta arvioitaessa. Osa-aikatyön työansioden tulee kuitenkin olla 35—70 prosenttia työntekijän vakiintuneesta ansiosta.

52 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, kun hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi, jos työntekijä ei ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä vanhuuseläkkeelle. Jos työntekijä tekee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 86 §:n 2 momentissa sää-

detään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

218 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada eläkekassalta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä talous- ja henkilöstöhallintoon ja yrityksen työeläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja sen muodosta, myönnetyn eläkkeen alkamis- ja päätymispäivästä sekä 8 §:n 2 momentissa tarkoitusta työntekijän alennetusta eläkeiästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen työntekijän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle

ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 8 §:n 3 ja 4 momenttia, 11 §:n 2 momenttia, 12 §:ää, 13 §:n 1 momenttia ja 52 §:n 2 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen työntekijän, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyysturvain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella, oikeuteen jäädä varhennusvähennyksellä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä sovelletaan 11 §:n 3 ja 13 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä työntekijällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain (1291/2006) 31 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

31 §

Jos 1 momentissa tarkoitetun järjestelyn piiriin kuuluvan työntekijän eläkeikä on 62 vuotta, hänellä on oikeus saada sekä vanhan että uuden lain mukainen vanhuuseläke 62 vuoden iässä. Jos vanhuuseläke alkaa 62 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta tai myöhemmin, mutta kuitenkin ennen 63 vuoden iän täyttämistä,

vanhuuseläkettä vähennetään merimieseläkelain 11 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2012, mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 9 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 momentti laissa 913/2010, sekä
muutetaan 8 §, 10 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentin johdantokappale ja 49 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 1 momentti laissa 913/2010, 13 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 630/2009 ja 49 §:n 2 momentti laissa 636/2009, seuraavasti:

8 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Yrittäjällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta tai lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen. Yrittäjällä on oikeus saada vanhuuseläkettä siitä riippumatta, jatkaa-ko hän tässä laissa tarkoitettua yrittäjätoimintaansa.

Jos yrittäjä jää merimieseläkelain (1290/2006) mukaiselle vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä ennen 63 vuoden ikää, hänellä on oikeus jäädä tämän lain mukaiselle vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain mukaisessa eläkeiässä. Tällöin tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muunnetaan vakuutusmatemaattisesti vastaamaan yrittäjän eläkkeellesiirtymisikää. Tarkemmat säännökset eläkkeen määrän muuntamisesta ja muuntamisessa käytettävistä kertoimista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

10 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona eläkettä on haettu. Muu vanhuuseläke kuin lykäty vanhuuseläke voidaan myöntää myös takautuvasti enintään eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kolmelta kuukaudelta tai pätevistä syistä tätä pidemmältä ajalta. Eläkkeen takautuva myöntäminen edel-

lyttää, että yrittäjän tässä laissa tarkoitettu vakuutus on päättynyt ennen eläkkeen alkamista.

13 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla yrittäjällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana harjoitetun yrittäjätoiminnan perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, jos hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi. Jos yrittäjä harjoittaa yrittäjätoimintaa muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, yrittäjällä on oikeus tämän yrittäjätoiminnan perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, jos hänelle myönnetään 8 §:ssä mainittu vanhuuseläke tai lykäty vanhuuseläke. Yrittäjällä on oikeus edellä tarkoitettun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä harjoitetun yrittäjätoiminnan perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta,

mitä 74 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen yrittäjän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 8 §:ää, 9 §:n 2 momenttia, 10 §:n 1 momenttia ja 49 §:n 2 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen yrittäjän oikeuteen saada tämän lain mukainen varhennusvähenyksellä vähentämätön vanhuuseläke 62 vuoden iässä sovelletaan 9 §:n 3 momenttia ja 10 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä yrittäjällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

yrityksen eläkelain voimaantumista annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrityksen eläkelain voimaantumista annetun lain (1273/2006) 29 §:n 4 momentti seuraavasti:

29 §

Myönnettäessä eläke 62 vuotta alemmassa iässä eläke muunnetaan vastaamaan 62 vuotta alempaa ikää siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos eläke myönnetään 62 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta tai myöhemmin, mutta kuitenkin ennen 63 vuoden iän täyttämistä, eläkettä vähennetään yrityksen eläkelain 9 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2012, mukaisesti. Muu-

toin lisäeläkevakuutukseen sovelletaan, mitä YEL-lain 11 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2000, nojalla annetuissa säännöksissä sekä yrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain (638/2003) voimaantulosäännöksen 10 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 32 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 momentti laissa 915/2010, sekä
muutetaan 31 §, 33 §:n 1 momentti ja 36 §:n 1 momentin johdantokappale,
sellaisina kuin niistä ovat 33 §:n 1 momentti laissa 915/2010 ja 36 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 632/2009, seuraavasti:

31 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Maatalousyrittäjällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta tai lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen. Maatalousyrittäjällä on oikeus saada vanhuuseläkettä siitä riippumatta, jatkaako hän tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoimintaansa.

Jos maatalousyrittäjä jää merimieseläkelain (1290/2006) mukaiselle vanhuuseläkkeelle alennetussa eläkeiässä ennen 63 vuoden ikää, hänellä on oikeus jäädä tämän lain mukaiselle vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain mukaisessa eläkeiässä. Tällöin tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muunnetaan vakuutusmatemaattisesti vastaamaan maatalousyrittäjän eläkkeelle-siirtymisikää. Tarkemmat säännökset eläkkeen määrän muuntamisesta ja muuntamisessa käytettävistä kertoimista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

33 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona eläkettä on haettu. Muu vanhuuseläke kuin lykätty vanhuuseläke voidaan myöntää myös takautuvasti enintään eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kolmelta kuukaudelta tai pätevistä syystä tätä pidemmäl-

tä ajalta. Eläkkeen takautuva myöntäminen edellyttää, että maatalousyrittäjän tässä laissa tarkoitettu vakuutus on päättynyt ennen eläkkeen alkamista.

36 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla maatalousyrittäjällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen maatalousyrittäjän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 31 §:ää, 32 §:n 2 momenttia ja 33 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen maatalousyrittäjän oikeuteen saada tämän lain mukainen varhennusvähennyksellä vähentämätön vanhuuseläke 62 vuoden iässä sovelletaan 32 §:n 3 momenttia ja 33 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä maatalousyrittäjällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 36 §:n 4 momentti ja 42 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 713/2004, ja
muutetaan 10 ja 13 §, 14 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 42 §:n otsikko sekä 147 §,
 sellaisina kuin ne ovat, 10 § ja 42 §:n otsikko laissa 713/2004, 13 § laeissa 713/2004, 1293/2006 ja 1447/2011, 14 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 925/2009 ja 4 momentti laissa 1293/2006 sekä 147 § osaksi laeissa 469/2010 ja 1177/2011, seuraavasti:

10 §

Eläke ja muut etuudet

Työntekijällä on oikeus eläkkeeseen ja kuntoutukseen tämän lain mukaisesti. Eläkkeitä ovat vanhuuseläke, osa-aikaeläke, työkyvyttömyyseläke, kuntoutustuki ja työttömyyseläke. Työntekijän edunsaajilla on oikeus tämän lain mukaiseen perhe-eläkkeeseen siten kuin 5 luvussa säädetään. Kuntoutukseen liittyvien etuuksien osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa säädetään eläkkeestä ja eläkkeensaajasta. Kuntoutusraha, -korotus ja -avustus voidaan kuitenkin maksaa myös kuukautta lyhyemmältä ajalta.

13 §

Lykätty vanhuuseläke

Vanhuuseläke myönnetään lykättyinä 68 vuoden iän täyttämisen jälkeen 42 §:n mukaisella lykkäyskorotuksella korotettuna.

Lykätty vanhuuseläke myönnetään aikaisintaan eläkkeen hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Lykättyyn vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muuten, mitä vanhuuseläkkeestä tässä laissa säädetään.

14 §

Osa-aikaeläke

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on 61—67-vuotiaalla työntekijällä edellyttäen, että:

— — — — —
 Jos työntekijän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu ansiotulojen vähentyminen poikkeaa työajan lyhentymisestä sen vuoksi, että koko-aikaisen ansiotyön ansiotuloon on sisällytetty palkkaukseen kuuluvaa ylityökorvausta, sunnuntai-, yötyö- tai vuorolisää taikka muuta sellaista erityistä lisää tai korvausta, jota ei sisällytetty osa-aikatyöstä saatavaan ansiotuloon, tällainen lisä tai korvaus jätetään huomioon ottamatta 1 momentin 4 kohdassa säädetyn ansioiden ja työajan muutosta arvioitaessa. Osa-aikatyön työansioiden tulee kuitenkin olla 35—70 prosenttia työntekijän vakiintuneesta ansiosta.

— — — — —

42 §

Lykkäyskorotus

147 §

Tietojen antaminen työnantajalle

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus viranomaisien toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa jäsenyhteisölle, valtiotyönantajalle, kirkkotyönantajalle ja Kansaneläkelaitokselle työnantajana taloushallintoa ja eläkemaksun tarkistamista varten välttämättömät tiedot eläkkeensaajalle myönnetystä tämän lain, valtion eläkelain ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaisesta etuudesta ja sen määrästä. Eläkelaitoksella on myös oikeus ilmoittaa sille työnantajalle, jonka palveluksesta henkilö siirtyy eläkkeelle, myönnetyn eläkkeen laji sekä al-

kamis- ja päättymisajankohta työnantajan henkilöstöhallinnollisia järjestelyjä varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen työntekijän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 13 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 42 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen työntekijän, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyysturvain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella, oikeuteen jäädä varhennusvähennyksellä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä sovelletaan 13 §:n 3 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä työntekijällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan valtion eläkelain (1295/2006) 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 13 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 3 momentti laissa 1450/2011, sekä

muutetaan 8 §:n 2—4 momentti, 9 §, 11 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 50 §:n 2 momentti ja 96 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 1 momentti laissa 1450/2011, 14 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 927/2009 ja 50 §:n 2 momentti laissa 639/2009, seuraavasti:

8 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus jäädä lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen.

Lykättyyn vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muuten, mitä vanhuuseläkkeestä tässä laissa säädetään.

Vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksenä on, ettei työntekijä enää ole siinä palveluksessa, josta hän jää eläkkeelle.

9 §

Vanhuuseläke samasta ajankohdasta muusta pohjoismaasta myönnetyn vanhuuseläkkeen kanssa

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään, työntekijälle voidaan hakemuksesta myöntää vanhuuseläke aikaisintaan 60 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, kuitenkin aikaisintaan eläkkeen hakemista seuraavan kuukauden alusta, jos työntekijällä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 63 vuotta alemmassa iässä Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä valtioiden eläkejärjestelmien mukaisen eläkeoikeuden sopeuttamisesta tehdyn sopimuksen (SopS 96/2002) perusteella. Tällöin eläkettä vähennetään 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen 63 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kalenterikuukauden alkua.

11 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän ja lopettanut palveluksen, jonka perusteella hän hakee vanhuuseläkettä. Lykätty vanhuuseläke alkaa eläkkeen hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta. Muu vanhuuseläke kuin ly-

kätty vanhuuseläke voidaan myöntää myös kautuvasti, ei kuitenkaan ilman pätevää syytä pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneiltä kolmelta kuukaudelta.

14 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

Jos työntekijän ansiotulojen vähentyminen poikkeaa työajan lyhentymisestä sen vuoksi, että kokoaikaisen ansiotyön ansiotuloon on sisällynyt palkkaukseen kuuluvaa ylityökorvausta, sunnuntai-, yötyö- tai vuorolisää taikka muuta sellaista erityistä lisää tai korvausta, jota ei sisälly osa-aikatyöstä saatavaan ansiotuloon, tällainen lisä tai korvaus jätetään huomioon ottamatta 1 momentin 3 kohdassa säädetyn ansioiden ja työajan muutosta arvioitaessa. Osa-aikatyön työansioiden tulee kuitenkin olla 35—70 prosenttia työntekijän vakiintuneesta ansiosta.

50 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi ja oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana karttuneeseen uuteen eläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, jos hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi. Jos työntekijä tekee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään 8 §:ssä mainittu vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä

tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 67 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

96 §

Oikeus jäädä eläkkeelle

Sotilaalla ei ole oikeutta osa-aikaeläkkeeseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen työntekijän oikeuteen jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle ja varhennetun vanhuuseläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 8 §:n 2—4 momenttia, 9 §:ää, 10 §:n 2 momenttia, 11 §:n 1 momenttia, 13 §:n 3 momenttia ja 50 §:n 2 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Jos työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 30 §:n 2 momentissa tarkoitetun järjestelyn piiriin kuuluvan työntekijän eläkeikä on 62 vuotta, hänellä on oikeus saada tämän lain mukainen vanhuuseläke 62 vuoden iässä. Jos vanhuuseläke alkaa 62 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta tai myöhemmin, mutta kuitenkin ennen 63 vuoden iän täyttämistä, vanhuuseläkettä vähennetään 10 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaantullessa, mukaisesti.

Ennen vuotta 1958 syntyneen työntekijän, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyysturvain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella, oikeuteen jäädä varhennusvähennyksellä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä sovelletaan 10 §:n 3 momenttia ja 11 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1954 syntyneellä työntekijällä on oikeus jäädä osa-aikaeläkkeelle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 10 §:n 2 momentti, 11 § ja 22 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 § laissa 917/2010, seuraavasti:

10 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

huuseläkettä vähennetään pysyvästi 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläke varhennetaan.

Henkilö voi saada vanhuuseläkkeen varhennettuna 63 vuotta täytettyään. Tällöin van-

11 §

Työttömyyspäivärahaa saavan oikeus vanhuuseläkkeeseen

Henkilöllä, joka saa työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentin perusteella, on oikeus saada vanhuuseläke 63 vuotta täytettyään ilman tämän lain 10 §:n 2 momentin mukaista vähennystä.

22 §

Kansaneläkkeeseen vaikuttavat eläketulot

— — — — —
 Jos henkilö hakee tämän lain mukaista vanhuuseläkettä 65 vuotta täytettyään tai varhennettua vanhuuseläkettä 63 vuotta täytettyään eikä hae työeläkkeen vanhuuseläkettä, edellä mainittu työeläke otetaan kansaneläkettä laskettaessa kuitenkin tulona huomioon sen suuruusena kuin

se olisi, jos hän siirtyisi työeläkkeelle välittömästi 63 vuotta täytettyään (*ennakoitu työeläke*).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen henkilön oikeuteen saada varhennettu vanhuuseläke ja eläkkeen määrään sovelletaan kuitenkin 10 §:n 2 momenttia ja 22 §:n 4 momenttia sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen vuotta 1958 syntyneen henkilön, joka saa työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentin perusteella, oikeuteen saada varhennusvähennyksellä vähentämätön vanhuuseläke sovelletaan 11 §:ää sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki**takuueläkkeestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 7 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

7 §

Oikeus takuueläkkeeseen

Takuueläkkeeseen on oikeus henkilöllä, joka:
 1) on täyttänyt 63 vuotta ja saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä;

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen vuotta 1952 syntyneen henkilön oikeuteen saada takuueläke sovelletaan kuitenkin

7 §:n 1 momentin 1 kohtaa sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Edellä 2 momentin estämättä 7 §:n 1 momentin 1 kohtaa, sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan myös ennen vuotta 1958 syntyneeseen henkilöön, jolla on työeläkelakien tai kansaneläkelain (568/2007) mukaisesti oikeus saada varhennusvähennyksellä vähentämätön vanhuuseläke 62 vuoden iässä työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella.

EV 113/2012 vp — HE 77/2012 vp

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2012
